

ZBIÓR ORZECZEŃ SĄDOWYCH

z zakresu prawa ochrony przyrody

www.gdos.gov.pl

MASZ PRAWO DO OCHRONY PRZYRODY

Jednym z głównych problemów związanych z ochroną przyrody jest brak przekazywania spraw przez organy ścigania do władz sądowniczych, a także wydawanie niskich wyroków i częste umarzanie postępowań.

Naraża to polskie środowisko przyrodnicze na straty spowodowane popełnianymi przestępstwami i wykroczeniami przeciwko przyrodzie.

W trakcie realizacji projektu LIFE 15 GIE/PL/000758 pn. Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody pokusiliśmy się o monitorowanie orzeczeń wydawanych przez polskie sądy w zakresie prawa ochrony przyrody. Niniejszy zbiór orzeczeń przedstawia sprawy, w których zebrany materiał dowodowy pozwolił na ukaranie przestępstw i wykroczeń przeciwko przyrodzie.

Zdajemy sobie sprawę jak ważną rolę w ochronie środowiska odgrywa świadomość społeczeństwa. Liczymy, że prezentowane wyroki pozytywnie wpłyną na podniesienie wiedzy w zakresie prawnej ochrony przyrody.

Lp.	Sygnatura	Data wydania orzeczenia	Przepis prawa materialnego, który został naruszony	Rodzaj szkody i obszar objęty ochroną	Wielkość szkody	Rezultat
1	II W 1145/16	13.02.2017 r.	art. 131 pkt 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880); § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2014 poz. 1348)	Przetrzymywanie i posiadanie bez zezwolenia ptaków objętych ochroną	5 szczygły, 2 kulczyki, 2 czyżyki, 2 makolągwy, 3 baszardy (mieszkańce)	Kara grzywny w wysokości 500 zł.
2	IV SA/Po 1244/18	17.04.2019 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	6 drzew, które zostały usunięte bez zezwolenia	6 drzew	Administracyjna kara pieniężna
3	II OSK 419/17	07.03.2019 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Drzewa (topola osika, wierzba iwa, brzoza brodawkowata, sosna pospolita) usunięte bez zezwolenia	1 szt. topoli osiki, 7 szt. wierzby iwy, 46 szt. brzozy brodawkowatej, 1063 szt. sosny pospolitej	Administracyjna kara pieniężna w wysokości 14 216 019,91 zł
4	II SA/Gd 652/18	06.03.2019 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Drzewa (wierzba) usunięte bez zezwolenia	2 szt.	Administracyjna kara pieniężna w wysokości 10 173,60 zł
5	IV SA/Po 1160/18	06.03.2019 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Drzewa (topola) usunięte bez zezwolenia	15 szt.	Administracyjna kara pieniężna
6	II SA/Kr 1571/18	15.02.2019 r.	art. 88 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Zniszczenie drzew (świerk pospolity, żywotnik zachodni)	1 szt. świerka pospolitego, 1 szt. żywotnika zachodniego	Administracyjna kara pieniężna
7	VII Ka 186/19	05.04.2019 r.	art. 475 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566)	Zniszczenie linii brzegowej jeziora z przyległościami wodno-ładowymi w zakresie naturalnego wyglądu i ukształtowania terenu, flory, fauny tlenowej i beztlenowej są nieodwracalne	nie do ustalenia	Kara grzywny w wysokości 500 złotych
8	V K 180/18	11.12.2018 r.	art. 475 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566) art. 181 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553)	Zniszczenie w świecie roślinnym i zwierzęcym w znacznych rozmiarach poprzez zlecenie przeprowadzenia prac ziemnych z użyciem ciężkich maszyn	nie do ustalenia	Kara grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, przy przyjęciu iż wysokość jednej stawki dziennej równa jest kwocie 30 zł
9	II W 339/18	09.11.2018 r.	art. 127 ust. 1 lit. d ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Naruszenie zakazu usuwania drzew na terenie działki, która znajduje się na obszarze chronionego krajobrazu	brak informacji	Kara grzywny w wysokości 1000 zł
10	VW 4138/17	27.02.2018 r.	art. 144 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 1971 nr 12 poz. 114)	Naruszenie zakazu o niszczeniu lub uszkodzeniu roślinności na terenach przeznaczonych do użytku publicznego	brak informacji	Kara grzywny w wysokości 200 zł
11	II SA/GI 729/18	26.11.2018 r.	art. 87a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Zniszczone drzewa	9 szt.	Administracyjna kara pieniężna w wysokości 29 450 zł.
12	VI K 116/16	06.09.2016 r.	art. 83c i art. 86 ust. 1 pkt 2, 5, 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880) art. 181 § 2 oraz art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553)	Nierzetelne przeprowadzenie postępowania dowodowego co spowodowało istotną szkodę na terenie parku krajobrazowego	brak informacji	Kara grzywny w liczbie 50 stawek dziennych, przy przyjęciu iż wysokość jednej stawki dziennej równa jest kwocie 20 zł
13	II OSK 2444/16	10.10.2017 r.	§ 3 ust. 1 pkt 7 uchwały Nr 147/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r.	Trójmiejski Park Krajobrazowy	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy
14	II SA/Łd 674/17	14.12.2017 r.	art. 84 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Niewykonane zastępczego nasadzenia drzew	nie dotyczy	wniesienie opłat w wysokości 77 664,59 zł z naliczonej za wycięcie dwóch sztuk drzew

15	II OSK 438/17	05.12.2017 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Usunięte drzewa na prywatnej działce	33 szt.	Administracyjna kara pieniężna w wysokości 401 165,50 zł
16	II OSK 3230/14	04.10.2016 r.	art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Obszary Natura 2000: Puszcza Knyszyńska (PLB200003), Ostoja Knyszyńska (PLH200006)	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia warunków zabudowy planowanej inwestycji
17	II OSK 2648/14	06.07.2016 r.	art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Usunięta roślinność z pasa brzegowego na obszarze Natura 2000	nie do ustalenia	Nakaz wstrzymania robót ziemnych
18	II SA/rz 1210/17	31.01.2018 r.	art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Obszary Natura 2000: Bieszczady (PLC180001)	nie dotyczy	Odmowa ustalenia warunków zabudowy
19	II SA/Bd 642/17	09.01.2018 r.	art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Nie dotyczy	nie dotyczy	Odmowa wydania zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
20	II W 657/17	2017.09.11 r.	§ 5 ust. 1 pkt. 3 i 7 Uchwały Nr XX/470/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego art. 127 pkt 1 lit. d ustawy o ochronie przyrody	Likwidowanie naturalnych zbiorników wodnych i zadrzewień na obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego	20-30 drzew	Orzeczenie winy i kara grzywny
21	II K 509/16	14.06.2018 r.	art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, § 6 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin, § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, art. 191 ustawy prawo wodne art. 181 § 2, § 3 i art. 187 § 1 kodeksu karnego	Zniszczenie gatunków i siedlisk objętych ochroną, nawiezenie ziemi na torfowisku "Kobyła Biel" (obszar Natura 2000 Puszcza Augustowska i Ostoja Augustowska)	zniszczenia obejmują pas torfowiska o kodzie 7230 o powierzchni ok.0,5 ha oraz fragment linii brzegowej jeziora,	Orzeczenie winy i kara grzywny
22	II K 551/18	19.09.2018 r.	art. 27c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym	nielegalny połów ryb na rzece Biebrza	nie dotyczy	Orzeczenie winy, kara grzywny 30 stawek dziennych oraz przepadek na rzecz Skarbu państwa łodzi i sieci rybackiej
23	II K 387/18	16.08.2018	art. 27c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym	Nielegalny połów ryb na rzece Biebrza	nie dotyczy	Orzeczenie winy, kara grzywny 80 stawek dziennych oraz przepadek na rzecz Skarbu państwa łodzi i sieci rybackiej
24	IV SA/WA 145/18	17.04.2018	art. 56 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Siedliska ptaków objętych ścisłą ochroną gatunkową	nie dotyczy	Sąd oddalił skargę, tym samym podtrzymał w mocy decyzję Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska odmawiającą zezwolenia na mechaniczne zniszczenie siedlisk ptaków objętych ochroną gatunkową, poprzez zmianę lasu na użytek rolny

25	II W 831/17	25.09.2017 r.	art. 15 ust. 1 pkt 6 ,9, 10, 15, 23, 27 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880) art. 127 pkt 1 lit.b ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)	Użytkowanie, umyślne uszkodzenie, dokonywanie zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody. Niszczenie gleby, użytkowanie gruntów uniemożliwiające naturalny przebieg procesów przyrodniczych, w tym odnawiania się lasu. Palenie ognisk, używanie źródeł światła o otwartym płomieniu. Ruch pieszy i narciarski poza trasami udostępnionymi do ruchu. Zakłócanie ciszy (płoszenie zwierząt), wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu. Biwakowanie poza miejscami wyznaczonymi, organizacja imprezy rekreacyjno-sportowej. Rezerwat przyrody Romanka	nie do ustalenia	Kara grzywny w wysokości 500 zł
26	II OSK 2703/15	27.06.2017 r.	§ 5 ust. 1 pkt 8 uchwały Nr XV/284/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Z 2012 r. poz. 1450 ze zm.)	Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy dla wybudowania budynku mieszkalnego jednorodzinnego
27	II OSK 749/17	05.12.2017 r.	§ 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Nr 81/06 Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Mał. Z 2006 r. poz. 3997)	Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy	nie dotyczy	Oddalenie skargi na rozporządzenie Nr 81/06 Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego
28	II OSK 2581/14	05.07.2016 r.	§ 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia nr 59/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Tucholskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 58, poz. 1196)	Tucholski Park Krajobrazowy	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia warunków zabudowy planowanej inwestycji
29	II OSK 2841/14	21.07.2016 r.	§ 2 ust. 1 pkt 8 uchwały Nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu	Obszar chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia projektu decyzji ustalającej warunki zabudowy dla inwestycji , polegającej na budowie budynku mieszkalnego
30	IV SA/Wa 3056/15	21.01.2016 r.	§ 3 ust. 1 pkt 5 uchwały Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Rostoczański Obszar Chronionego Krajobrazu	nie dotyczy	Odmowa uzgodnienia projektu i zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przeznaczonego pod eksploatację kruszywa naturalnego
31	II OSK 2811/14	14.07.2016 r.	§ 5 ust. 1 pkt 8 uchwały Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Tucholskie	nie dotyczy	Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
32	II SA/Po 1156/18	29.05.2019 r.	art. 40 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880), §1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017 r., poz. 2300)	Drzewo zgłoszone do usunięcia, które spełnia warunki zakwalifikowania go jako pomnik przyrody	nie dotyczy	Brak zgody na wycinkę drzewa
33	II W 146 20	18.05.2020	art. 127 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2020 poz. 55 z późn. zm.)	Naruszenie zakazu obowiązującego w rezerwach przyrody - wejście do Rezerwatu Przyrody "Bagno Wizna I", tj. oddział 236 a Leśnictwa Wizna (gmina Rutki)	Pozyskanie roślin wieloletnich - 7 drzew brzozy	Kara grzywny w wysokości 500 zł

34	XIII W 491 20	25.05.2020	art. 127 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2020 poz. 55 z późn. zm.)	Naruszenie zakazu obowiązującego w rezerwach przyrody - wjechanie do Rezerwatu Przyrody "Wielki Las", tj. oddział 8d Leśnictwa Nowiny (gmina Knyszyn)	Pozyskanie roślin wieloletnich - 2 drzew sosny	Kara grzywny w wysokości 1 500 zł
35	II W 12 20	12.03.2020	art. 131 pkt 14 ustawa o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2020 poz. 55 z późn. zm.)	Usunięcie bez zezwolenia lęgowych gniazda z otworów znajdujących się w budynku	Usunięcie lęgowych gniazd	Kara grzywny w wysokości 250 zł
36	II W 487 19	23.12.2020	art. 127 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2020 poz. 55 z późn. zm.) w zw. z art. 24 § 1 i § 3 kw w zw. art. 48 kw	Wykonanie prac związanych z remontem wieży widokowej "Szczyt Wieżyca na Pojezierzu Kaszubskim" wbrew zakazom obowiązującym na terenie rezerwatów przyrody - zamknięcie szlaków pieszych dla turystów, zniszczenie i umyślne uszkodzenie roślin poprzez ich przycięcie, zanieczyszczenie terenu odpadami materiałowymi budowlanymi i elementami mocowania ogrodzenia, umieszczenie baner reklamowych, dopuszczenie do ruchu pojazdów poza drogami wskazanymi przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, zakłócenie ciszy	Uszkodzenie roślin, zanieczyszczenie terenu odpadami, zakłócenie ciszy	Kara grzywny w wysokości 1 000 zł

**Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
tel. +48 (22) 57 92 900, kancelaria@gdos.gov.pl, www.gdos.gov.pl**

Projekt LIFE15 GIE/PL/000758 pn. Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody, finansowany ze środków Programu LIFE oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.